

Nghiên cứu ảnh hưởng của phim nước ngoài đối với giáo dục đạo đức cho sinh viên các trường đại học trên địa bàn thành phố Hà Nội

Văn Đức Nam*, Tô Linh*, Nguyễn Hà Nhung*

*SV. Học viện An ninh Nhân dân

Received: 25/02/2024; Accepted: 4/3/2024; Published: 12/3/2024

Abstract: In recent years, more and more foreign films have appeared with content that distorts Vietnamese history and affects young people, including students. The article evaluates the current impact of "foreign films with content that distorts Vietnamese history" on university students in Hanoi city based on the following criteria: level of exposure; level of interaction and feedback; students' awareness and level of mastery. In general, students living and studying in Hanoi city have the right awareness, attitude, and behavior to face the negative influence of foreign films with content that distorts Vietnamese history. However, there are many limitations.

Keywords: Foreign films, films with content that distorts Vietnamese history, students

1. Đặt vấn đề

Trong những năm gần đây, ngày càng xuất hiện nhiều bộ phim nước ngoài có nội dung xuyên tạc lịch sử dân tộc; thể hiện không đúng, xâm phạm chủ quyền quốc gia Việt Nam (gọi tắt là phim nước ngoài có nội dung xuyên tạc lịch sử Việt Nam) gây tổn hại đến lợi ích quốc gia, dân tộc Việt Nam, tác động tiêu cực đến tư tưởng, nhận thức của SV.

Thuật ngữ "Phim nước ngoài có nội dung xuyên tạc lịch sử Việt Nam" được hiểu là phim nước ngoài chứa nội dung phản ánh sai lệch về các sự kiện, nhân vật, giai đoạn lịch sử, chủ quyền quốc gia của Việt Nam và bị pháp luật Việt Nam nghiêm cấm. Đây là những bộ phim do các đối tượng, thế lực nước ngoài lợi dụng các hoạt động điện ảnh lồng ghép các nội dung xuyên tạc lịch sử Việt Nam nhằm tác động, chuyên hóa nhận thức, tư tưởng của người xem về lịch sử Việt Nam. Phim nước ngoài có nội dung xuyên tạc lịch sử Việt Nam truyền bá những nội dung đặc biệt nguy hiểm, tác động đến nhận thức, thái độ, hành vi của người xem, trong đó có SV các trường đại học trên địa bàn thành phố Hà Nội.

2. Nội dung nghiên cứu

Để tìm hiểu về ảnh hưởng của phim nước ngoài có nội dung xuyên tạc lịch sử Việt Nam đối với SV trên địa bàn thành phố Hà Nội, chúng tôi đã tiến hành phương pháp điều tra bằng bảng hỏi trên 486 SV đang học tập tại các cơ sở giáo dục đại học trên địa bàn. Bài viết đưa ra các tiêu chí đánh giá mức độ ảnh hưởng của phim nước ngoài có nội dung xuyên tạc lịch sử Việt Nam đối với SV gồm có: mức độ tiếp

xúc; mức độ tương tác, phản hồi; nhận thức và mức độ làm chủ.

2.1. Mức độ tiếp xúc của SV trên địa bàn thành phố Hà Nội với nội dung xuyên tạc lịch sử Việt Nam trong phim nước ngoài

Nhóm tác giả đánh giá mức độ tiếp xúc của SV với phim nước ngoài có nội dung xuyên tạc lịch sử Việt Nam thông qua các tiêu chí: trực tiếp xem phim, qua phương tiện truyền thông xã hội (Facebook, Tiktok, Youtube...) và qua truyền thông cá nhân (trò chuyện trực tiếp, tin nhắn, gọi điện...).

Bảng 2.1. Mức độ tiếp xúc của SV trên địa bàn thành phố Hà Nội với nội dung xuyên tạc lịch sử Việt Nam trong phim nước ngoài

	Chưa bao giờ	Hiếm khi	Thỉnh thoảng	Bình thường	Thường xuyên
Qua trực tiếp xem phim	1,5%	8,8%	10,7%	51,6%	27,4%
Qua phương tiện truyền thông xã hội	1,6%	33,7%	60,5%	2,8%	1,4%
Qua truyền thông cá nhân	5,8%	10,5%	75,5%	4,9%	3,3%

Bảng 2.1 cho thấy, mức độ tiếp xúc của SV đối với phim nước ngoài có nội dung xuyên tạc lịch sử Việt Nam thông qua trực tiếp xem phim với các mức độ từ thấp đến cao: chưa bao giờ, hiếm khi, thỉnh thoảng, bình thường, thường xuyên. Kết quả khảo sát chỉ rõ: có 251 SV đánh giá mức độ tiếp xúc với phim nước ngoài ở mức bình thường chiếm tỉ lệ cao nhất (51,6%), 133 SV thường xuyên tiếp xúc (27,4%), 52 SV thỉnh thoảng tiếp xúc (10,7%), 43 SV hiếm khi

tiếp xúc (8,8%) và chỉ có 7 SV đánh giá chưa bao giờ tiếp xúc (1,5%). Quá trình trực tiếp xem phim nước ngoài, tỉ lệ SV tiếp xúc với các nội dung xuyên tạc lịch sử Việt Nam ở mức rất cao. Bên cạnh đó, các hình thức tiếp xúc của sinh viên với nội dung xuyên tạc lịch sử Việt Nam trong phim nước ngoài qua phương tiện truyền thông xã hội và qua truyền thông trực tiếp có mức độ biến động khác nhau. Đối với hình thức tiếp xúc qua phương tiện truyền thông xã hội, chỉ 1,6% SV chưa từng bắt gặp các nội dung xuyên tạc, 98,4% còn lại SV đều đã bắt gặp các nội dung xuyên tạc lịch sử trong các bộ phim nước ngoài xuất hiện trên các trang mạng xã hội; thông qua truyền thông cá nhân có 75,5% SV thỉnh thoảng được tiếp xúc với nội dung xuyên tạc lịch sử, 4,9% chọn mức bình thường và 3,3% chọn mức thường xuyên. Như vậy, mức độ tiếp xúc của SV các trường đại học trên.

2.2. Mức độ tương tác, phản hồi của SV với nội dung xuyên tạc lịch sử Việt Nam trong phim nước ngoài

Kết quả khảo sát chỉ rõ với câu hỏi: “Khi đang xem phim nước ngoài và phát hiện nội dung xuyên tạc lịch sử Việt Nam, bạn sẽ phản hồi như thế nào?”, tỷ lệ sinh viên lựa chọn phản hồi “Dừng lại không xem nữa” chiếm tỉ lệ 53,7%, trong khi đó tỷ lệ SV lựa chọn phản hồi “Tiếp tục xem” chiếm tỉ lệ 46,3%. Như vậy, tỉ lệ phản hồi khi đang xem phim và phát hiện có nội dung xuyên tạc lịch sử Việt Nam của nhóm “Dừng lại không xem nữa” (trương đương với không tương tác, phản hồi) chiếm tỉ lệ cao hơn “Tiếp tục xem” (trương đương với tương tác, phản hồi). Tuy nhiên, mức chênh lệch này không đáng kể, cho thấy vẫn còn một bộ phận lớn SV các trường đại học trên địa bàn thành phố Hà Nội tương tác, phản hồi thường xuyên với các nội dung xuyên tạc lịch sử Việt Nam. Bởi lẽ, khi đã tham gia vào “mạch” phim, SV sẽ rất khó bỏ dở giữa chừng, họ thường muốn biết diễn biến tiếp theo của câu chuyện và làm thế nào, các nhân vật sẽ phản ứng với tình huống tiếp theo, sự tò mò này khiến họ muốn tiếp tục xem đến cuối cùng.

Khi tiếp xúc với các nội dung xuyên tạc lịch sử Việt Nam trên các phương tiện truyền thông xã hội, tỷ lệ SV chọn phản hồi thường xuyên chiếm cao nhất với 66,7%, tiếp theo là phản hồi mức độ giới hạn với 23,2% và không phản hồi chiếm 10,1%. Khi tiếp xúc với các nội dung xuyên tạc lịch sử Việt Nam thông qua trò chuyện cá nhân, khi được nghe thông tin về nội dung xuyên tạc lịch sử Việt Nam trong phim nước ngoài, tỷ lệ SV chọn phản hồi mức độ giới hạn chiếm cao nhất với 60,9%, tiếp theo là không phản hồi với 28,4% và phản hồi thường xuyên chiếm 10,7%. Như vậy, nhìn chung SV có mức độ tương tác, phản hồi

cao khi tiếp xúc với nội dung xuyên tạc lịch sử Việt Nam trong phim nước ngoài. Điều này có thể dẫn tới những biến đổi tới những biến đổi tiêu cực về nhận thức, thái độ, hành vi của SV và nhiều hệ lụy khó lường khác.

2.3. Nhận thức của SV đối với ảnh hưởng của phim nước ngoài có nội dung xuyên tạc lịch sử Việt Nam

Nghiên cứu về vấn đề này, chúng tôi đã đưa ra câu hỏi: “Theo bạn, các nội dung xuyên tạc lịch sử Việt Nam được lồng ghép trong các bộ phim nước ngoài có ảnh hưởng như thế nào đến sự phát triển của cá nhân, nhà trường, xã hội và an ninh quốc gia, lợi ích quốc gia - dân tộc Việt Nam?”. Kết quả điều tra như sau:

Bảng 2.2. Nhận thức của SV về ảnh hưởng của phim nước ngoài có nội dung xuyên tạc lịch sử Việt Nam

STT	Ảnh hưởng	Xu hướng ảnh hưởng (%)		
		Không ảnh hưởng	Ảnh hưởng tiêu cực	Có những ảnh hưởng tích cực nhất định
1	Cá nhân	4,1	93,2	2,7
2	Nhà trường	9,5	88,3	2,3
3	Xã hội	10,5	87,9	1,6
4	An ninh quốc gia, lợi ích quốc gia - dân tộc Việt Nam	8,7	90,1	1,2

Kết bảng 2.2 cho thấy, tỷ lệ SV cho rằng phim nước ngoài có nội dung xuyên tạc lịch sử Việt Nam có ảnh hưởng tiêu cực đến sự phát triển của cá nhân, nhà trường, xã hội và an ninh quốc gia, lợi ích quốc gia - dân tộc Việt Nam là rất cao. Nhìn chung, phần lớn SV đã có nhận thức đúng đắn về ảnh hưởng tiêu cực của các nội dung sai lệch này. Tuy nhiên, vẫn còn một bộ phận SV xem nhẹ ảnh hưởng của các nội dung này, cho rằng các nội dung đó không ảnh hưởng tới các khách thể được đề cập (trung bình 8,2%). Thậm chí, một số SV có nhận thức lệch lạc cho rằng các bộ phim trên có ảnh hưởng tích cực nhất định (trung bình 1,9%).

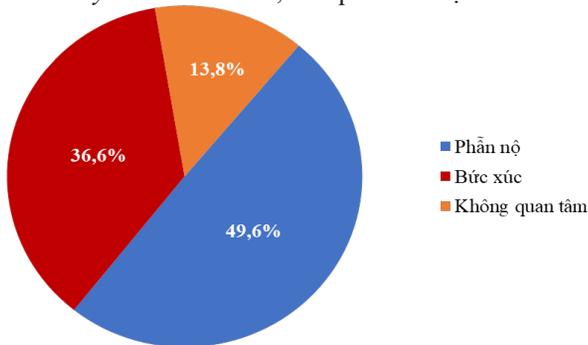
Đối với nhận thức của SV về pháp luật, nhóm nghiên cứu đã đưa ra câu hỏi “Theo bạn, việc phát hành, phổ biến phim nước ngoài có nội dung xuyên tạc lịch sử Việt Nam có vi phạm pháp luật Việt Nam hay không?”. Qua kết quả khảo sát, tỷ lệ SV cho rằng các hoạt động trên là có vi phạm pháp luật chiếm 65,6%; còn lại cho rằng hoạt động trên không vi phạm pháp luật Việt Nam (chiếm 34,4%). Qua câu hỏi trên, nhóm tác giả nhận thấy rằng hiện nay có một bộ phận không nhỏ SV có nhận thức pháp luật đối với các hành vi vi phạm pháp luật Việt Nam trên lĩnh vực điện ảnh còn hạn chế.

2.4. Mức độ làm chủ của SV trước phim nước ngoài

có nội dung xuyên tạc lịch sử Việt Nam

- Về mức độ làm chủ cảm xúc, tâm lý: Theo khảo sát, có 66,7% SV cho rằng độ tuổi thanh thiếu niên là lứa tuổi dễ bị ảnh hưởng nhất bởi các nội dung xấu độc trong các bộ phim nước ngoài có nội dung xuyên tạc lịch sử Việt Nam, xếp thứ hai là lứa tuổi trẻ em với tỷ lệ 32,3. Độ tuổi trẻ em và thanh thiếu niên (trong đó có SV) là độ tuổi tâm sinh lý đang phát triển, nhân cách đang dần hoàn thiện nên dễ bị ảnh hưởng bởi các yếu tố thuộc về môi trường xung quanh và phụ thuộc rất lớn vào tính tích cực của hoạt động cá nhân. Trong khi đó, SV phần lớn là những người hiểu biết về chủ trương, đường lối của Đảng ở mức cơ bản, hiểu biết về pháp luật chưa cao, kiến thức xã hội - chính trị còn hạn chế nên dễ bị dao động, ảnh hưởng trước tác động tiêu cực từ nội dung xuyên tạc trong phim nước ngoài.

- Về thái độ của SV, nghiên cứu vấn đề này, nhóm tác giả đã đưa ra câu hỏi: “*Khi phát hiện phim nước ngoài có nội dung xuyên tạc lịch sử Việt Nam bạn cảm thấy như thế nào?*”, kết quả thu được như sau:

Biểu đồ 2.1. Thái độ của SV đối với phim nước ngoài có nội dung xuyên tạc lịch sử Việt Nam

Kết quả điều tra cho thấy, phần lớn SV có phản ứng tiêu cực với phim nước ngoài có nội dung xuyên tạc lịch sử Việt Nam (cảm xúc “phản nộ” chiếm 49,6% và cảm xúc “bức xúc” chiếm 36,6%). Đây là một dấu hiệu tích cực cho thấy SV có mức độ phản ứng mạnh mẽ đối với các bộ phim nước ngoài có nội dung xuyên tạc lịch sử Việt Nam. Tuy nhiên, qua khảo sát vẫn còn một bộ phận SV bày tỏ thái độ “không quan tâm” (chiếm 13,8%) đối với các bộ phim có nội dung vi phạm này.

Về tác động tới hành vi của SV, phần lớn SV không chịu ảnh hưởng bởi các nội dung của phim nước ngoài, cũng như có thái độ đúng đắn trong việc lên án các nội dung sai sự thật trong phim. Với tình huống nhóm tác giả đưa ra: “*Khi đã được cảnh báo về một bộ phim nước ngoài có nội dung xuyên tạc lịch sử Việt Nam nhưng trong phim có diễn viên mà bạn*

yêu thích, bạn sẽ làm gì?” Tỷ lệ SV lựa chọn “*Không xem*” là cao nhất, chiếm 62,9%. Điều này cho thấy phần lớn SV đã có sự điều chỉnh về hành vi khi biết bộ phim có nội dung xuyên tạc lịch sử Việt Nam. Tuy nhiên, vẫn còn không ít SV quyết định “*vẫn xem để ủng hộ thần tượng*” (chiếm 16,1%) và một số chưa dứt khoát trong việc đưa ra quyết định (chiếm 21%). Với tình huống: “*Khi biết bộ phim nước ngoài bạn rất mong chờ bị cấm hoặc gỡ khỏi các hình thức chiếu phim hợp pháp tại Việt Nam do chứa nội dung xuyên tạc lịch sử Việt Nam, bạn sẽ làm gì?*”. Kết quả thu được, tỷ lệ SV lựa chọn các hành vi đúng đắn chiếm tỷ lệ cao, bao gồm lựa chọn “*Ủng hộ quyết định của cơ quan chức năng*” (chiếm 64,2%) và “*Cảm thấy tiếc nuối nhưng không phản đối quyết định của cơ quan chức năng*” (chiếm 20,8%). Đa số SV đã lựa chọn việc không xem, đồng thời đồng tình với quyết định xử lý của cơ quan chức năng. Với tỷ lệ SV lựa chọn tìm mọi cách để xem phim, tuy chỉ chiếm 15% nhưng đã cho ta thấy một bộ phận SV có quyết định lựa chọn xem phim, bất chấp việc bộ phim đó đã bị xử lý để thỏa mãn nhu cầu, hứng thú của bản thân.

3. Kết luận

Qua kết quả khảo sát, phân tích, đánh giá nêu trên, có thể kết luận đa số SV có nhận thức, thái độ, hành vi đúng đắn, tích cực trước tác động của phim nước ngoài có nội dung xuyên tạc lịch sử Việt Nam cũng như kịp thời lên án các bộ phim. Tuy nhiên, vẫn còn tồn tại một số hạn chế ở một bộ phận SV nhất định như: một bộ phận SV thờ ơ, không quan tâm trước tác hại của phim nước ngoài có nội dung xuyên tạc lịch sử Việt Nam; thậm chí một số còn tiếp thu các kiến thức xuyên tạc, cho rằng đó là các kiến thức khách quan, kiến thức mới. Chính vì vậy, việc ngăn chặn ảnh hưởng của phim nước ngoài có nội dung xuyên tạc lịch sử Việt Nam đối với SV các trường đại học trên địa bàn thành phố Hà Nội là rất cần thiết và cấp bách.

Tài liệu tham khảo

- Quốc hội (2022), *Luật Điện ảnh số 05/2022/QH15*, Hà Nội.
- Cục Điện ảnh (2023), *Kỷ yếu hội thảo khoa học “Quản lý phát hành, phổ biến phim tại Việt Nam - Thực trạng và giải pháp”*, Hà Nội.
- Văn Đức Nam (2024), Công trình nghiên cứu khoa học SV: “*Ảnh hưởng của phim nước ngoài có nội dung xuyên tạc lịch sử Việt Nam đối với SV các trường đại học trên địa bàn thành phố Hà Nội và những vấn đề đặt ra đối với công tác an ninh*”, Học viện An ninh nhân dân, Hà Nội.